

Zaterdag,

25 Maart.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, zijn de volgende beschikkingen genomen:

BENOEMD:

- Tot lid in het hoog militair gerechtshof, Mr. P. Mijer, raad in het hoog gerechtshof van Nederlandsch Indië.
Tot stads geneesheer te Samarang, J. d'Engelbronner, doctor in de genees-heel- en verloskunde, officier van gezondheid der derde klasse.

OP VERZOEK GEPENSIONEERD:

- De kapitein der infanterie F. W. Diederich.

OP VERZOEK EERVOL UIT 'S LANDS DIENST ONTSLAGEN:

- De stads geneesheer te Samarang, A. J. D. Steenstra Toussaint.
De controleur van de derde klasse bij de landelijke inkomsten en kultures, H. J. L. Leijssius.

Bij besluit van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië, van den 16den Maart 1843 no. 17, is, op het daartoe door W. Hilling gedaan verzoek, aan zijnen zoon Johannes Augustinus vergund, om bij zijnen geslachtsnaam van Hilling, dien van Dezentje te voegen, en zich alzoo te noemen en te schrijven Johannes Augustinus Dezentje Hilling; NADAT door den requestant zal zijn voldaan aan artikel 20 en volgende van het reglement op het houden van registers van den burgerlijken stand, zoo als hetzelfde bij artikel 2 der resolutie van 2 November 1831 no. 31 (Staatsblad no. 31) is gewijzigd.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, 24 Maart 1843.

Op den 3den Maart jl., is te Magelang, Residentie Kadoe, vernomen, dat zekere Achmad Daris, een man van geringe afkomst, tot den Priesterstand behoorende, onder den naam van Soenan Wadlie Oellah, Keizerlijke godsgezant, vergezeld van drie personen, zich noemende Soenan Kilab, verlichtende Keizer, Soenan Kadlie Djogo, heilige Keizer en Soenan Praboe, hoofd aller Vorsten, en gevolgd door een veertigtal mannen en vrouwen, in het gebergte nabij de dessa Toek Bandong, subdivisie Melebo, district Soemowono, vier witte vlaggen had opgericht.

Bij de aankomst van den Resident Hartman in die streken, vernam deze, dat de Regent van Temanggung Radin Tomonggong Ario Djoio Negoro met eenige weinige volgelingen tegen deze lieden was opgetrokken, omstreeks vijf ure in den avond van den 2den met hen was handgemeen geraakt en hen had uit een gedreven, met het gevolg, dat Achmad Daris benevens zijn medgezel Sanikem, zich noemende Soenan Kilab en nog zeven andere, zoo mannen als vrouwen, waren gesneuveld.

De personen van Resso, zich noemende Soenan Kadlie Djogo en Darikem, zich noemende Soenan Praboe, zijn, hoewel zwaar gewond, gevangen genomen; de overigen hadden door de invallende duisternis gelegenheid gevonden zich door de vlugt te verspreiden.

Van het gevolg van den Regent is gesneuveld de bekkel van de dessa Patoeman, Pa Kantor; een pradjoerit is aan de gevolgen van eene lanssteek overleden: vijf personen zijn gewond geraakt, onder welke de Regent van Temanggung ligtelijk in den regterarm.

Uit de verhooren der gevangen genomene en later opgevatte personen, moet worden opgemaakt, dat deze zaak het gevolg is van geestelijke geestdrijverij, ten doel hebbende de invoering van eene nieuwe leer, welke noch rang noch stand erkende. Volgens de laatste berichten was alles in de Residentie Kadoe tot de meeste rust teruggekeerd, welke trouwens nauwlijks gestoord is geworden.

Door den buitengewonen hoogen stand van het water in de Kodirische Rivier, is de dijk van de dessa Tjowalang,

(district Kaboeh, residentie Soerabaija), doorgebroken, ter wijde van 28 roeden, en diepte van c. c. 2 roeden, ten gevolge waarvan ongeveer 35 jonken Suikerriet en 300 jonken Sawavelden, overstroomd zijn.

De komeet, van welker verschijning in de Javasche Courant van den 18den II. melding is gemaakt, is sedert telken dage te zien geweest en vooral op Zaterdag den 18den dezer van des avonds 7 tot bijna 9½ ure zeer helder aan den hemel verschenen. Het ligchaam der komeet zelve, was echter telken male achter eene nevelachtige lucht verborgen, waardoor het niet met zekerheid valt optegeven op hetzelfde door de teleskoop waargenomen is. Het schijnt echter dat zij stond omtrent het sterrenbeeld de vloed Eiridunnus en dat hare staart van daar, in eene opwaartsche rigting over eene lengte van 38 graden, gerigt was langs den zuidelijken voet van het beeld Orion, ongeveer tusschen dit en het beeld de Haas en bijna reikende tot aan de ster Sirius. De staart heeft eene geheel verschillende gedaante in vergelijking met die van de komeet van Halleij welke in 1835 verschenen is. Laatstgenoemde namenlijk strekte zich van het ligchaam der komeet eenigzins waaiersche wijze uit, terwijl de tegenwoordige, over eene veel grooter uitgestrektheid, overal eene bijna gelijke en geringe breedte heeft en op elke plaats een' genoegzaam gelijken graad van helderheid ten toon spreidt.

Aan de overland ontvangen Europesche tijdingen van het begin der maand December, is nog het navolgende ontleend, » Het plan voor de oprigting eener Oost-Indische Bank, met een kapitaal van 250,000 pond sterling, heeft eenige aanmoediging ondervonden; zijnde reeds voor alle de voor Indie toegewezen aandeelen ingeschreven, ten minste wordt zulks medegegeeld in een afschrift van een prospectus, hetwelk wij ontvangen hebben. Dat prospectus meldt, dat de Oost-Indische Bank ten doel heeft om een wisselhandel tuschen de beide landen daar te stellen. Het voornemen bestaat niet, om banknoten in omloop te brengen, die op zigt betaalbaar zijn; zulende de operatien zich bepalen: vooreerst tot het remitteren van gelden tusschen Indië en Engeland, waaruit men rekent dat groote voordeelen zullen voortvloeijen; ten tweede tot de ontvangst van gelden a deposito tegen den gewonen interest; ten derde tot het verleenen van credit-brieven, en eindelijk tot het verrigten van algemeene bank-zaken. Het bestuur zal worden uitgeoefend door eene vereeniging van directeuren, residerende te Londen. Van deze bank zullen takken gevestigd worden in de drie voornaamste steden van Britsch Indië, onder de leiding van plaatselijke directeuren; terwijl de dividenden in Indië of Engeland betaalbaar zullen worden gesteld, naar verkiezing van de aandeelhouders. Men verzekert dat het ontwerp van het charter, met bepaalde verantwoordelijkheid, in overweging is bij Harer Majesteits Gouvernement, en dat de grondbeginselen van hetzelfde zijn bekrachtigd door den Gouverneur Generaal van Britsch Indië in Rade."

— De Oost-Indische en Chinesche Maatschappij heeft op nieuw bij Harer Majesteits Gouvernement aangedrongen op de doelmatigheid van het sluiten van een verdrag met China, waarbij aan Engeland het regt wordt verzekerd, om eenen Ambassadeur te Peking te hebben, en aan alle in China gevestigde Europeanen vergund wordt, om aldaar met hunne vrouwen en families te wonen.

— Vijf koperen kanonnen, door de Britten gedurende den oorlog met China genomen, zijn van het Koninklijk arsenaal te Woolwich aan de werf van den Tower te Londen aangebragt. Vier dezer kanonnen zijn van groot caliber, een derzelve is een 68-ponder; alle zijn van een prachtig maaksel en schijnen niet veel dienst bewezen te hebben.

BRITSCH INDIE. De Agra Ukhar deelt het berigt mede dat Lord Ellenborough het voornemen heeft, om Agra tot het hoofdkwartier van het noord-westelijk Gouvernement in te rigten, indien hij niet het geheele Hooge Bestuur naar die plaats doet overbrengen. De krijgsraad die beslissen moest in de zaak van de gehuwde officieren, welke beschuldigd waren van in den oorlog in Affghanistan, bij de vermaarde retraite van Cabul, naar den vijand te zijn overgelopen, heeft uitspraak

gelaan. Kolonel Palmer en alle de bedoelde gehuwde officieren zijn vrijgesproken. Er bestaat geen twijfel of ook de zaak van majoor *Pottinger* zal op eene eervolle wijze worden beëindigd. — De *Hurkaru* van den 21sten Januarij deelt het bericht mede van eene omwenteling, die in Nepaul is uitgebroken. Het schijnt (zegt de Correspondent) dat eenige aanzienlijke vrouwen door sommige leden der Koninklijke familie op eene tyrannieke en onbehoorlijke wijze zijn behandeld geworden, ten gevolge waarvan een opstand is uitgebroken, dewelke eindigde met de ontrooning van den Monarch met algemeene toestemming van het volk.

— Sir *Charles Napier* is met eene krijgsmagt van 8,000 man Bombajische troepen te Kijjipoor. Niemand schijnt te weten waarvoor die legermagt bestemd is, namelijk of Scinde al dan niet veroverd zal worden. Een brief, van de oevers van den Indus ontvangen, meldt dat Sir *Napier* bevelen heeft uitgevaardigd, houdende dat hij de officieren die bevonden werden met eigen handen te plunderen, zal doen ophangen, en dat hij de soldaten die zich daaraan schuldig maken aan den prooost van het leger zal overgeven.

CHINA. De Senaat van Macao heeft besloten eene deputatie naar Canton te zenden, ten einde bij den Keizerlijken Kommissaris *Elepa* hare opwachting te maken, en hem de wenschen en verlangens voortedragen van de bewoners van Macao, met betrekking tot hunnen handel en gemeenschap met de Chinezen. Deze deputatie zal bestaan uit den procurador en twee leden van den Senaat. Men verneemt tevens dat de wensch bestaat, dat de procurador door den Senaat moge gemagtigd worden om de functien op zich te nemen van Hoofd-Superintendent van den handel der Portugesche onderdanen in China. In deze hoedanigheid zoude hij van de Chinese autoriteiten een vrijbrief vragen, zoodat de oerbewijzingen, zoowel aan de waardigheid als aan het gewigt der deputatie verschuldigd, op eene officieele wijze zoude worden be-toond.

— Men verneemt dat de Graaf *de Ratti-Menton* door het Fransch Gouvernement van het Consulaat van Damascus is overgeplaatst naar dat van Canton, en dat de heer *C. A. Chaloye* spoedig naar Frankrijk terugkeeren zal.

— De *Friend of China* meldt, dat aangezien het ten vollen en naar genoegen van den Keizer bevestigd is geworden, dat de Tartarsche Generaal *Hueling*, uithoofde van het verlies der stad Chinkeangfoo, zijn leven vrijwillig heeft opgeofferd, de Keizer in een der laatste dagbladen, uitvoerige bevelen heeft uitgevaardigd, ten einde de hoogste eerbewijzingen aan de nagedachtenis van dien Generaal bewezen en milde gunsten aan zijne vrouw en aan alle zijne betrekkingen betoond worden. Te Chinkeangfoo zal onmiddellijk een prachtige tempel worden opgericht, als een gedenkteeken aan zijne deugden en voorbeeldeloze dapperheid; terwijl een tablet, waarop zijn naam door 's Keizers eigen hand geschreven is, in den voornaamsten tempel van Peking zal worden opgehangen.

— Het *Canton Register* van den 11den Februarij II., deelt het bericht mede, dat het schip *Omega*, kapitein *White*, op den 11den te voren, van Chusan te Honkong was aangekomen met eene lading ijs! Wel is waar is het niet de eerste maal, dat ijs in de zuidelijke streken van China met een Britsch vaartuig wordt binnen gevoerd, want het is misschien anderhalve eeuw geleden dat zulks plaats had, toen de Britsche Factorij te Ningpo was gevestigd; doch het is voorzeker de eerste lading ijs, die bij menschen heugen van Chusan is aangebragt.

BIRMAH. De *Maulmain Chronicles* van den 18den en 25sten Januarij deelt het bericht mede, dat de cholera in de stad Maulmain weder zeer toeneemt. Van den 11den tot den 18den Januarij hadden zich dertig sterfgevallen voorgedaan, en van den 18den tot den 25sten niet minder dan drie-en-vijftig. Van Tavoj en Mergui was tijding ontvangen dat deze vreeselijke ziekte voor beide die steden buitengewoon noodlottig was geweest. Te Tavoj beliep het getal dooden tot den 12den Januarij niet minder dan 700 en te Mergui tot den 8sten te voren 340, en zulks binnen een tijdvak van ongeveer twee maanden; zijnde onder die opgave niet begrepen de sterfgevallen die in de omliggende dorpen hadden plaats gehad.

MENGELINGEN.

WELLESLEIJ.

Vele jaren, zegt de *Times*, zijn er verloop, zonder dat wij den dood beoefden aan te kondigen, van iemand van zoo veel vermaardheid als de markies van *Wellesley*. Van eene edele geboorte, van meer dan gewoon klassieke beschaving, werd hij te recht bewonderd als schrijver van fijnen smaak en meer nog als parlementair redenaar; maar aan zijn genie als staatsman dankt Engeland resultaten, welker gevolgen voor de toekomst niet te berekenen waren, hoewel men hunne onmiddellijke uitwerkselen in alle deelen der wereld gewaar werd. *Richard Collej Wellesley*, eerste (en laatste) markies van *Wellesley*, was het oudste kind van *Garrett* eersten graaf van *Mornington* en diens gemalin *Ana*, dochter van viscount *Duncannon*. De edele markies was geboren te Dublin, den 20sten Junij 1760, en was dus bij zijnen dood in zijn 83ste jaar. Hij leefde onder vijf soevereinen: *George II*, *III* en *IV*, *Wilhelm IV* en *Victoria*. De vader van zijn lordschap

stierf in het jaar 1781, zijne moeder eerst in 1831, in den hoogsten ouderdom van 89 jaren, nadat zij vier van hare zonen tot hooft en gedeeltelijk de hoogste eerposten had zien opklimmen. Lord *Mornington*, een man van groot talent, die met name als iemand, die den toon aangaf, nog in gunstig aandenken is, wijdde aan de opvoeding zijner talrijke nakomelingschap meer dan gewone oplettendheid, en werd daarbij op het ijverigst door lady *Mornington* ondersteund, wier leven nogmaals de dikwijls gemaakte opmerking bevestigd, dat mannen van genie meestal hunne in gevolgen rijke loopbaan aan den weldadigen invloed van moederlijk opzigt en moederlijke leer te danken hebben. Nog zeer jong werd *Richard* in de beroemdste der Engelsche scholen, het *Eton-college* gebragt, en vertrok daarop naar de universiteit te Oxford. Aan beide die groote zetels van geleerdheid deed zich de toekomstige staatsman op het voordeeligt kennen. Zijne broeders (later: Lord *Marijborough*, Hertog van *Wellington*, Lord *Cowley* en de hoog eerwaarde *Gerald Wellesley*) verkregen ook wel eenige onderscheidingen, maar de oudste spruit dezer beroemde familie overtrof niet alleen zijne broeders, maar bekleedde ook eenen hoogen rang onder zijne tijdgenooten, in eenen tijd, toen klassieke geleerdheid in Engeland in het hoogste aanzien stond en vele groote talenten geen schooner doel voor hunne eerzucht kenden, dan in dezelve uit te blinken. Nadat hij zijne studien aan de universiteit geëindigd had, keerde viscount *Wellesley* (zoo als hij toenmaals »bij courtelij» heette) naar zijn geboorteland, Ierland, terug, maar had het ongeluk om, nog voor dat hij meerdorjarig was geworden, zijnen vader te verliezen. Zoodra hij mondig was geworden, was het eerste wat hij deed, dat hij de vele geldelijke verplichtingen zijns vaders op zich nam en zijne goederen onder het verstandig en geschikt bestuur zijner moeder stelde. Schoon nu de schulden van Graaf *Mornington* betaald werden, zoo was echter zijn eerstgeborene, helaas! niet in staat de familie-goederen te behouden. Even als *Pitt*, *Fox*, *Durke*, *Canning* en andere uitstekende staatsmannen, en gelijk de meeste menschen van genie, was hij in geldzaken een ongelukkig huishouder.

Zoodra hij meerdorjarig was geworden, nam de jonge Graaf van *Mornington* zitting in het Iersche Huis der pairs, van hetwelk hij, zoo als natuurlijk is, lid bleef gedurende de negentien jaren, die nog tot de wetgevende unie verlieten. Het Iersche Hogerhuis was echter een werkring, dien hij voor zijne bekwambeden weldra te eng vond en hij schijnt daar slechts zeldzaam gesproken te hebben. De merkwaardigste beraadslaging, aan welke hij als Iersch pair deel nam, was de regentschaps-bill in 1789. Gelijk men zich herinneren zal, sloeg, bij de verstandsverbijstering van *George III*, het Britsche parlement voor, om den Prins van *Wallis* met de Koninklijke magt te bekleden, echter met zekere beperkingen, terwijl daarentegen de Iersche wetgeving van geene beperking hooren wilde. De Graaf van *Mornington* verklaarde zich met ijver voor het Engelsch gezigtspunt ten opzichte dezer vraag, terwijl hij staande hield, dat, gedurende de slechts tijdelijke, naar men hopen mogt, onbekwaamheid des soevereins, geen auder met het volle gezag der Kroon bekleed mogt worden. Na het herstel van *George III* trok de wederstand van de minderheid des Ierschen parlements bij het behandelen van deze vraag, tot welke Graaf *Mornington* behoorde, de aandacht des Konings. De jonge Iersche Graaf, in het jaar 1784 voor Beeralston (een later door de reform-bill uitgeworpen kiesvlak) in het Britsche Huis der Gemeenten gekozen, kwam dikwerf naar Londen, en ten deele wegens zijne houding bij de regentschaps-bill, ten deele wegens zijne luisterrijk schitterende talenten, die hij bij verschillende gelegenheden wist te doen uitkomen, nam de Koning warm deel aan de meer en meer stijgende gelukster van den jongen, eergierigen staatsman, die zich met minder dan de zitting in twee parlementen niet wilde vergenoegen. Bij de eerstvolgende algemeene verkiezing werd hij voor het Koninklijk burgtvlek *Windsor* gekozen, beëdigd als lid des Ierschen staatsraads en benoemd tot Ridder van *St. Patrick*, voor welke laatste onderscheiding hij echter in 1810, Ridder van de Orde van den kousenband geworden, bedankte.

Kort nadat hij zitting had genomen in het Britsche Lagerhuis, werd Lord *Mornington* tot Lord der schatkamer benoemd, en in 1793 ook als lid van den Britschen geheimen raad beëdigd. En zoo snel steeg hij in de gunst van den monarch en in het vertrouwen des eersten ministers (*William Pitt*) dat zelfs het hoogst gewigtig opper-stadhouderschap van Indië niet te zwaar voor den jongen man beschouwd werd.

In het jaar 1797 werd hij de opvolger van Lord *Cornwallis* in Indië, nadat hij eerst nog verheven was in de Britsche pairie onder den titel van Baron *Wellesley*, onder welchen titel hij daarin zitting had tot aan zijnen dood, waot het markiesaat, dat hij later verkreeg, was in de Iersche pairie. In Mei van hetzelfde jaar bereikte de edele Lord, van zijnen beroemden broeder, toen overste *Wellesley*, later Hertog van *Wellington*, verzeld, den mond der Ganges. Het oogenblik was kritiek; ondubbelzinnige voortteekenen verkondigden eene uitbarsting. *Bonaparte* had Egipte veroverd en maakte zich, zoo als men meende, gereed, tot eenen aanval op onze Indische bezittingen. De trots van *Tippo Saib*, Mjsores beheerscher, was gekrenkt door zijne gelede verliezen; en Fransche zendelingen moedigden hem in zijne heimelijke ontwerpen aan tot het heroveren van de streek *Coimbatour* en de bergvestingen, die hij ons had moeten afstaan. De eerste maatregel van Lord *Mornington* was de versterking van het eiland *Perim (Mehan)* de sentel van de straat *Bad el Mandeb*; daarop, dat hij met *Tippo Saib* Franschen af te brengen. Daar de laatste vruchteloos waren, zoo besloot de Stadhouders-Generaal weldra eenen beslissenden stap te doen, het leger onder Generaal *Harbis* kreeg bevel *Seringapatnam* aan te vallen. De belegering duurde eene maand, de stad werd stormenderhand ingenomen, de Sultan viel en zijne bezittingen werden verdeeld. De Stadhouders-Generaal verkreeg den rang van markies in de Iersche pairie. — Het behoeft nauwelijks opgemerkt te worden, dat deze gedenkwaaardige gebeurtenissen nimmer plaats zouden hebben kunnen grijpen zonder de uiterste inspanning van het Indisch bestuur, hetwelk

de inlandsche troepen organiseerde en den toestand der Britsche regimenten verbeterde. Het innemen van Seringapatnam, voorafgegaan door de zege bij Mallavellij, verhoogde terzelfder tijd den roem onzer wapenen en vermeerde de rogeringszorgen van den Stadhouder-Generaal. Na eenige overweging besloot hij te regt den ouden Hindostanschen vorstenstam, welks vertegenwoordiger toen een kind van vijf jaren was, weder op den troon te helpen. Wel werd de hoofdstad, met insluiting der kustgewesten, ingesloten der Oost-Indische compagnie toebedeeld, en eenige inlandsche bondgenooten werden met streken lands beloond, — maar het overige van *Tippo's* voormalig rijk werd den jongen Radschah gegeven met nominale souvereiniteit over het geheel. 's Gouverneurs broeder, *Arthur Wellesley*, was onderwijl tot Generaal bevorderd.

Hetgeen daarop voornamelijk de aandacht van den edelen markies bezig hield, was het gewichtig punt van het handelsverkeer tusschen Indië en Europa te gemoet te komen; maar hierin werden zijne liberale plannen door den ijverzuchtigen geest der Oost-Indische compagnie belemmerd, en de proeve slaagde slechts ten halve. Door die halve nederlaag in zijnen ijver goenszins verkoeld, wijdde hij zich met onvermoeide vlijt aan de pligten van zijn ambt; ondernam, in zijne betrekking als Onder-Koning, eene reis tot onderzoek door de provincien van Noord-Indië; bezocht in den vollen luister van Aziatische heerlijkheid de Nabobs en inlandsche vorsten; legde geschillen bij; won vrienden en bondgenooten; stilde openlijke en geheime veten, en legde op eene breede schaal de grondslagen tot een rijk, hetwelk Europa's regeerders met nijd beschouwden en op hetwelk de laatste nakomelingschap verbaasd en verwonderd zijne bliken zal rigten.

In het jaar 1801 gaf *Wellesley* bevel aan eene aanzienlijke krijgsmagt om, langs de Rode zee opwaarts, Egipte den Franschen uit de banden te helpen rukken. Terstond daarop rigtte hij de Britsche wapens tegen de Mahratten en onderwierp, na eenen ernstigen strijd, het geheele land tusschen den Dschumna en den Ganges, onderwijl hij Scindiah en den Radschah van Berar dwong vrede te sluiten. Op deze gebeurtenissen volgde de schitterende zege van den Generaal-majoor *Wellesley* by Assaïje, en eindelijk de slag bij Lassawarree, die eenen krijg ten einde bragt, niet minder merkwaardig wegens de gezonde staatkunde, waarmede zij geleid was, dan wegens de wapenfeiten, die haar tot een goed einde bragten.

Na bijna zeven jaren in Indië doorgebracht te hebben ontstond bij Lord *Wellesley* de natuurlijke wensich om naar Europa weder te keeren; maar zijne diensten in Indië waren van zoo veel belang, dat zelfs het optreden van een nieuw ministerie in het moederland zijne terugroeping niet ten gevolge had. Door de verbeteringen, die hij bij het financiestelsel had ingevoerd, waren de inkomsten der compagnie van zeven op meer dan vijftien millioenen ponden sterling jaarlijks gestegen, en dat wel met voordeel voor den handel en zonder onrecht jegens de inwoners.

In het jaar 1805 werd hij, op zijn verzoek, van het gouvernement van Indië teruggeroepen, en, zoo als men verwachtte kon, deden zoowel de directie der Oostindische compagnie in London, als de ministers der kroon al wat mogelijk was om hunne erkentelijkheid voor zijne schitterende verdiensten aan den dag te leggen.

Evenwel werden er nog menschen gevonden, die van oordeel waren, dat zijn bestuur ontzettend kostbaar, om niet te zeggen verkwistend geweest was, en dat hij zich aan grove ongerechtigheid jegens de inlandsche vorsten, bijzonder jegens den Nabob van Oude (Aud) schuldig gemaakt had. Zijne bedillers wergaten, dat de kritieke tijdsomstandigheden tot groote uitgaven dwongen, en dat zijne handelwijze jegens de Hindo-vorsten door derzelver hardnekkige vijandelykheid geregtvaardigd werd. Echter ging toenmaal een lid van het Lagerhuis, *Paull*, zoo ver, van voor te slaan hem in staat van beschuldiging te stellen, welk voorstel echter spoedig werd ingetrokken, waarop het Huis een votum ter gunste van *Wellesley* uitbragt.

De markies had lang van zijne gemalin gescheiden geleefd, die hem ook niet naar Indië gevolgd was. Hij was in 1794 met eene Fransche dame, *Hjacinthe Gabrielle Roland*, eenige dochter van den heer *Pierre Roland* in het huwelijk getreden. Verscheidene kinderen uit dit huwelijk stierven jong, en beide echtgenooten scheidden zich kort na hun huwelijk en verzoenden zich nooit weder. De dame stierf in 1816, en den 29sten October 1825 ging lord *Wellesley*, toen reeds 65 jaren oud, een tweede huwelijk aan met een rijke Amerikaansche, *Marianne*, dochter van den heer *Richard Cantons* en weduwe van den heer *Robert Pattersons*. De tegenwoordige markiesin-weduwe, die geene kinderen bij haren tweeden gemaal heeft gehad, is hofdame bij de koningin-weduwe.

(Vervolg hierna.)

Advertentien.

* De resident van Batavia, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden dat, krachtens Gouvernements autorisatie, in de eerste week der maand April aanstaande, den dag nader door het vendu-departement te bepalen, aan den meestbiedende publiek voor afbraak zal worden verkocht, het Gouvernements steenen huis met twee blokken steenen bijgebouwen alle met pannen gedekt, staande op het perceel blok L, 20 deel, no. 145 en 146, bij de verponding geregistreerd sub no. 8115, gelegen in het oosterveld bewesten den weg nabij de Thee inrigting te Meester-Cornelis, thans bewoond door den Inspecteur der Thee Cultuur den heer *Jacobson*.

BATAVIA,
21 Maart 1843.

De Resident voornoemd,
F. BUTIN BIK.

* De kapt.-luitenant ter zee, belast met het beheer over de Gouvernements schoeners en kruisbooten, maakt hiermede bekend, dat ten gevolge van daartoe bekomen magtiging bij

's Gouvernements besluiten van den 18 en 21sten Februarij jl. no. 13 en 5, op Maandag den 27sten dezer, voor rekening van het Gouvernement op 'slands ekwipagewerf te Batavia, publiek aan de meestbiedende zal worden verkocht, de voor 'slands afgekeurde kruisboot no. 17, en voorts eenige onbekwame marine goederen, afkomstig van sommige Gouvernements schoeners en kruisbooten.

Nadere informatien zijn te bekomen, aan het bureau van den ondergeteekende, op 'slands ekwipagewerf alhier.

BATAVIA,
den 23sten Maart 1843.

De kapt.-luitenant ter zee voornoemd,
J. LIGTVOET.

* De ondergeteekende resident van Soerabaija, maakt bij deze bekend, dat ingevolge bekomen autorisatie op woensdag den 5den April aanstaande, door den vendumeester van Grissee, zullen worden verkocht, eene hoeveelheid van 1643 stuks overtollige houtwerken van de volgende dimension, als:

Gekapte Ribben.

Van 4 tot 4½	ellen lang en van 10 tot 15	duim dik.
» 5 » 5½	» » » 10 » 15	» »
» 6 » 7½	» » » 15 » 15	» »
» 8 » »	» » » 15 » 15	» »

Balken.

Van 3½ tot 5	ellen lang en van 10 tot 30	duim dik.
» 5½ » 7	» » » 15 » 40	» »
» 7½ » 9	» » » 20 » 50	» »
» 9½ » 11	» » » 25 » 45	» »
» 11½ » 13	» » » 20 » 40	» »
» 13½ » 14	» » » 25 » 35	» »
» 14½ » 19	» » » 30 » 45	» »

SOERABAIJA,
den Maart 1843.

De Resident voornoemd,
D. F. W. PIETERMAAT.

* De Resident van Japara maakt mits deze bekend, dat op Zaterdag den 8sten April aanstaande, te Joana publiek aan den meestbiedende zal worden verkocht, de voor den dienst afgekeurde, vroeger aldaar gestationeerd geweest zijnde gekoperde kruisboot no. 15, met en benevens de bij dezelve behoorende rondhouten.

PATTIE,
den 13den Maart 1843.

De Resident voornoemd,
H. S. VAN SON.

* De Resident van Cheribon maakt bij deze bekend, dat de Herberg aldaar met 1 April aanstaande weder geopend zal zijn.

CHERIBON,
den 15den Maart 1843.

De Resident voornoemd,
J. W. H. SMISSAERT.

Edictale Citatien.

* Alzoo president en leden in den raad van justitie te Samarang, aan den advokaat en procureur *Mr. R. W. J. C. Bake*, namens de weeskamer alhier, als plaatselijke desolate boedelkamer, administrerende de boedels van wijlen *Mr. Jonkheer Rijckloff Michael Cunningham van Alphen*, in leven assistent resident voor de policie alhier en *Leonard Ertzinger*, hebben verleend het eerste defaut, en eene tweede citatie bij edicte, tegen de pretendentes op de voormelde boedels:

Zoo is het, dat ik, eerste gezworen exploitateur bij voornoemden raad, bij deze voor de tweede maal dagvaard de gemelde pretendentes om op Woensdag den 12den April 1843, des morgens ten half acht ure, in persoon of bij gemagtigde te compareren, ter rolle van meergemelden raad, ten einde het eerste defaut te purgeren, hunne vorderingen aangegeven, te verifiëren, en te procederen tot het judicium van preferentie en concurrentie.

Aldus gedaan, te Samarang den 14den Maart 1843.

De eerste gezw. expl. voornoemd,
AM. PIJL.

* Voor het land. Alzoo president en leden in den raad van justitie te Soerabaija, op het daartoe door den fiskaal bij denzelfden raad *Mr. Pieter Theodoris Filz R. O.*, gedaan verzoek hebben verleend appointement van citatie bij edicte ad valvas curiæ tegen allen die vermeenen enig regt te hebben.

- 1e. Op een balische os.
- » drie paarden,
- » zes hanen.
- » vijf oude geweren.
- » drie geweerloopen.
- » een pistool.
- » veertien krissen.
- » twee en twintig piekon.
- » vier harpoenen.
- » acht kromme kapmessen.
- » vier ijzeren koevoeten.
- » vijf kapmessen.
- » twee karpeks.
- » twee tonnen.
- » een stuk ijzer.
- » drie Mahomedaansche bijbels.
- » vijf amfoen pijpen.
- » een in het goud gezetten krisknop.
- » een koperen poodoosje.
- » een katoen kleedje.
- » een stuk wit linnen.
- » een haadje.
- » een blikken doosje met geprepareerde amfoen wegende drie duiten.

BIJVOEGSEL DER JAVASCHE COURANT.

Zaterdag, 25 Maart 1843.

Pro deo. De weeskamer te Samarang, verzoekt, elk en een iegelijk die iets te vorderen heeft, van, of vorderende is, aan de boedels van wijlen den gepensioneerden kolonel **D. Deitneider**, en den gedetineerden **J. E. Wendler**, om daarvan binnen den tijd van drie maanden, aan te of betaling te doen, ter secretarie dezer kamer.

SAMARANG, den 17den Maart 1843.

De secretaris,
P. W. OBDAM.

Debiteuren en crediteuren van de boedels van wijlen **Pieter Sybrandus Bruijnema**, in leven gezaghebber van de goederen van de **Alcornoque**, en den gepensioneerden **Gerrit de Vries**, om daarvan binnen den tijd van drie maanden, aan te of betaling te doen, ter secretarie dezer kamer.

SOERABAJA, den 16den Maart 1843.

Bij ontstentenis van den mede agent,
J. SMISSAERT.

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen **Oey Pongoa**, op den 8sten dezer alhier overleden, worden hierbij verzocht, om binnen den tijd van drie maanden, na dato dezes, betaling of aangifte te doen aan de ondergeteekenden; Wordende diegenen, voor wien de overledene zich als borg mocht hebben geïnterponeerd, tevens verzocht zich van andere borgen te vreesen.

BATAVIA, 23 Maart 1843.

De executeuren.
Mr. J. H. CREMER.
A. J. BIK.
LIM SAMSOEIJ.

Debiteuren en crediteuren in den boedel van wijlen den chinees **Liu Kioy**, worden verzocht binnen drie weken, na datum van dezen, betaling of aangifte te doen, aan den **LIU KONGTJAIJ**, executeur.

Uerschillende Bekendmakingen.

Aan de Protestantsche Gemeente te Soerabaja, wordt bekend gemaakt, dat ingevolge besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim, dd. 8 Mei 1834 no. 4, de gewone huiscollecte ten behoeve der Diakonie-Armen, voor het 1ste kwartaal dezer jaars, zal plaats hebben op Donderdag den 30sten dezer, en zoo noodig de volgende dagen.

SOERABAJA, den 19den Maart 1843.

De voorzitter,
J. H. VAN ROSSUM.
In kennis van mij.
De scriba,
C. G. BURGEMEESTRE.

Algemeene vergadering van stemgerechtigde deelhebers in de Javasche Bank, op maandag den 10den April aanstaande, des voormiddags van 10 uur in het lokaal der Bank; ten einde naar luid van artikel 57 van het octrooi en reglement zich bezig te houden:

- a. met het verkiezen van eenen directeur voor het volgend boekjaar.
 - b. met de benoeming eener commissie tot opname van de balans.
 - c. met het vaststellen van huishoudelijke bepalingen en het overwegen van alle verdere zaken, die de directie alsdan zal voorstellen;
- wordende een ieder, daartoe bevoegd, bij deze uitgenoodigd, om alle punten, welke het de wensch mocht zijn aan de beraadlaging dezer bijeenkomst te onderwerpen, vooraf schriftelijk aan de directie medetedeelen; met herinnering tevens, dat de vergadering van het voormiddag artikel 50 van genoemd reglement, de Bank van den 1sten tot en met den 10den April aanstaande voor alle aanvragen tot operatiën zal gesloten zijn.

Namens president en directeur der Bank voornd.
De Secretaris,
J. C. MEDEB.

Militaire Societeit Concordia.

Soirée musicale, op Zaterdag den 25sten Maart aanstaande, des avonds ten 8 uur.

Namens de Directie.
De Secretaris,
JALINK.

Wordt gevraagd een som van p. n. f 40,000 zilver op bodemarf voor het Nederlandsche schip **Generaal Baron van Geen**, kapitein **B. P. van Wijlandt**, thans liggende te Soerabaja. Inschrijvingen biljetten worden aangenomen ten kantore van den notaris **Mr. H. M. Wille** te Batavia, tot op den 12den April eerstkomende, des middags ten twaalf ure.

Openbare verhuur van het landgoed **Kebon Djeroek**, op den 14den April 1843, des voormiddags om elf ure, ten kantore en ten overstaan van den notaris **J. C. Meijer**, bij dewelke de voorwaarden ter lezing liggen.

Iemand, gedurende eenige jaren alhier woonachtig, door tegengedruken thans buiten middel van bestaan zijnde, wenschte geplaatst te worden als administrateur op een landgoed. Adres onder letter **A. Smit**, bij de boekhandelaren **Ukena & Co.**

De door mij in de Javasche Courant van den 17den Maart no. 19 geplaatste advertentie, wordt bij deze ingetrokken, zijnde de bedoeling dat ik alle mijne crediteuren verzoek om ten spoedigste hun debet te willen voldoen, ter vermindering van geregtelijke vervolging, en wel uiterlijk binnen drie maanden.

SAMARANG, den 17den Maart 1843.

J. DE GRAAF.

Alle degenen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, dan wel papieren of brieven enz. den ondergeteekende behorende, onder zich mogten hebben, worden verzocht zulks aan hem optegeven, en wel ten spoedigste, aangezien hij binnen korten tijd naar Europa moet vertrekken.

BATAVIA, 23 Maart 1843.

Te huur, een huis op Rijnswijk thans bewoond door den Heer **Tissot**, te bevragen bij

WITTENBOOD.

De heer **Mr. Murat** is bereid te geven les in de dans, en tevens in de muziek, op de fluit, en op de viool, en tevens in de taal der liets eldiques, afziet que les camps, sofas et cousins de voitures, garantis.

Post Kantoor.

Het vertrek van het Ned. schip **Celebes**, kapitein **H. Carg**, bestemd naar Amsterdam, uitgesteld zijnde, zal om twee weken worden uitgesteld, en zal nu op den 24sten Maart 1843, ten 12 uren, van Batavia vertrekken. Adres bij **De Postkantoor**.

BATAVIA, den 24sten Maart 1843. **J. BOSHOEVER.**

Uertrekkende Schepen.

Naar Nederland wordt passage aangeboden, met het Nederlandsch fregat-schip **Decima**, gevoerd door kapitein **B. Balling**, voorzien van uitmuntende inrigtingen voor passagiers. Het schip wordt in het laatst van deze maand hier verwacht, en zal onmiddellijk de reis aannemen. Adres bij **PAINE, STRICKER & Co.**

Naar Nederland wordt passage aangeboden met het Nederlandsch fregat-schip **Clara Henrietta**, gevoerd door kapitein **P. H. Witters**. Dit schip is voorzien van uitmuntende inrigtingen tot overvoer van passagiers en wordt tegen het laatst van deze maand hier verwacht, om alsdan onmiddellijk de terugreis aantencomen. Adres bij **PAINE, STRICKER & Co.**

Het schip **De Grooten**, having business transactions of passengers, will sail for London direct about the end of the month, for passage apply to **THORNTON & WEST.**

BATAVIA, 17 March 1843.

Vrucht en passage naar Rotterdam over Samarang te Soerabaja, met het fraai Engelsch schip **Royal Sutton**, kapitein **Lodge**, voorzien van uitmuntende inrigtingen voor passagiers, adres bij **MACLAINE, WATSON & CO.**

Uertrekkende Passagiers.

- De majoor **Dennebie** vertrekt op **Vrijdag**, in zijn gemagtigde.
- Kapitein van **Byland** vertrekt op **Vrijdag**, met het schip **de Crows** zijn zijne gemagtigde.
- Z. van der Mark** vertrekt naar Padang.
- Mr. J. G. Lange** vertrekt naar Padang.

